

ב"ה, גליון מב אדר תשכ"ח וועד העולמי לזכות את הרבים

כל אחד יקבל על עצמו להחזיר בתשובה לכל הפחות מאה אנשים,
על ידי שיוורה לו הדרך האמת ולהוציאו מקליפות הערב רב נזכה להגאולה שלימה בב"א
ירושלים עיה"ק תובב"א

ארגון מיוחד שהוא מדריך ומורה דרך למזכי הרבים להרבות כבוד שמים

ה

צדיקי הדור פוסקים שבדורות הללו דרך התשובה היא על ידי ממון.

בעיר בארדיטשוב התכנסו פעם אחדים מצדיקי הדור לטכס עצה בדבר ענין ציבורי אחד שעמד על הפרק. הרב בעל ה"תניא" ישב בראש, והוא הציע להטיל על כל אחד מישראל ליתן "רבע" ("א פערטעלע", בלע"ז) - לצורך זה (נוסח אחר: שהחתנים יתנו רבע מהנדוניא). ראש השולחן היה כלפי דלת הכניסה, באופן שהדלת היתה מאחורי הרב. פתאום נשמעה דפיקה על הדלת, והרב אמר:

- הסבא בא.

והסבא משפולי נכנס. אמר לו הרב:

- סבא, יטול את ידיו ויסב עמנו בסעודה.

והסבא הלך בהחדר הלוך ושוב ולא ענהו.

הרב פנה אליו עוד פעם בהזמנתו, והסבא שוב לא נענה. אמר הצדיק מברדיטשוב להרב:

- מחותן, כלום אינו יודע שהסבא מתענה משבת לשבת?

והרב פנה בפעם שלישית להסבא שיטול את ידיו. אז הלך הסבא ונטל את ידיו והסב בסעודה.

ודפיקה חדשה נשמעה על הדלת. אמר הרב:

- שלוחי הצדיק ר' ברוך (ממעזיבוז) באים.

נכנסו שלוחי ר' ברוך, פנו להרב ואמרו:

- רבנו שלח אותנו לומר לו, שבימי מרדכי ואסתר לא ציוו ליתן "פערטעלעך", אלא אחזו באמצעים אחרים.

פנה הרב אל המסובים ואמר:

- שמעו נא רבותי: ר' ברוך אומר שאני הוא מרדכי של הדור (כידוע, היה ר' ברוך בר-פלוגתיה של הרב).

ולהשלוחים פנה ואמר:

- תאמרו לו לר' ברוך, שתשובה כוללת שלושה דברים: צום, קול וממון (צדקה). צום - הרי זה ענין לנינוה, קול קיימו מרדכי ואסתר, וממון נשאר בשביל דורנו אנו.

תארו לעצמכם מתי עוד היה לעולמים הזדמנות כזה שאפשר על ידי ממון כמה דאלארים להציל עולם ומלואו

עשירים, עשירים !!!

כדי לנהל עסקים (ביזנעס) אתם מוציאים ממון לרוב כדי להחזיק עשרות עשרות עורכי דינים שיושבים וחושבים איך והיכן להשקיע כספכם שיגדל ויפרה, וכאן שבידכם ובכוחכם לזכות לביזנעס רוחני כל כך רווחי ונושא בוודאי פירות תמורת השקעה של כמה דאלארים, וההזדמנות היא בידכם לזכות בקלות לזה, ואינכם אפילו שמים לב לזה, היתכן? !!!

הדרך בצדקה

ג

שנים מתלמידי הרב בעל ה"תניא", הרב החסיד ר' זלמן מדוברובנה והרב החסיד ר' פנחס משקלוב, שהיו גדולים בתורה, בעבודה ובחסידות, הצטיינו גם במידת הצדקה. בצוואתו של ר' זלמן מצאו כתוב, שאין לשום זכות להשען עליה ביום הדין, אלא על כוח אדמו"ר ועל כוח הצדקה. הוא היה איש עשיר, והיו מונחים אצלו מעות בכמה תיבות: תיבה של מעות נחושת, תיבה של מטבעות כסף ותיבה של מטבעות זהב. כשבא אליו עני לבקש צדקה היה מעריך בדעתו לאיזה נדבה ראוי האיש, של נחושת או של כסף, או של זהב, והיה מכניס ידו לאותה תיבה, וכמה שהיה נתפס בידו בפעם ראשונה היה נותן הכל להעני.

ר' פנחס, שאף הוא היה עשיר, נסע לר' זלמן ללמוד ממנו סדר במעשה הצדקה. כשראה את הסדר שלו, עשה אף הוא כמוהו. כשהיה ר' פנחס אצל אדמו"ר, אמר לו:

- למדתי דרך חדשה בצדקה מר' זלמן.

סיפר להרב את הדרך, והוסיף:

- אבל הבדל אחד יש ביני ובין ר' זלמן: ר' זלמן אינו פותח את היד כלל לראות כמה יש שם, ואני אף שגם אני נותן להעני כמה שנתפס בהיד, בכל זאת אני פותח את היד לראות כמה יש שם.

בזכות זה שאביו של הרה"ק ר' מנחם מנדל מרימנוב ז"ל נתן כל הונו להחיות כמה נפשות מישראל (שבהן זה יכול להיות עשיר גדול כל ימי חייו) זכה לבן כזה כהרה"ק ר' מנחם מנדל זצ"ל שהאיר את כל העולם כולו בתורתו וצדקתו.

אביו של הרב הקדוש ר' מנדיל מרימנוב ז"ל היה מוכסן, שקורין ארענדא"ר בלע"ז, בכפר אחד, והיה מתפרנס בכבוד. פעם אחת בא אליו אדון הכפר ואמר:

- מושקה! דע לך, שאני רוצה לעקור את דירתך למדינה אחרת, ואני צריך למכור את כל נכסי ורכושי. והיות שאני מכיר אותך לאיש נאמן וישר, ומצאת חן בעיני, לכן אם תשלם לי סכום פלוני, שהוא לערך החלק העשירי משוויים של הנחלאות והנכסים שלי, אז אמכור לך את כל אלה, אבל בתנאי שתשלם לי את הסכום במזומנים, בעוד ימים אחדים.

כששמע המוכסן את דברי האדון שמח מאוד על ההזדמנות היקרה שבאה לידו להתעשר פתאום עושר רק בנקל ובלי טורח, אבל יחד עם זה גם התעצב בלבו, כי אף אותו סכום מצער שדרש האדון אינו בידו. נתייעץ עם אשתו מה לעשות, והיא אמרה לו:

- הלא יש לנו בית וכלי-כסף ותכשיטים של זהב, נמכור נא את כל אלה תמורת כסף מזומן, ואם יחסר עוד איזה סך נשיגו בהלוואה ממיודעינו וקרובינו ולא נימנע מלקבל את הטוב אשר הזמין השי"ת לנו.

הסכים האיש לדבריה, ומכר את כל אשר יש לו, עד שהשיג את הסכום שדרש האדון במלואו, והלך לבית האדון לגמור עמו את דבר המכירה של הנכסים. בהיותו בדרך שמע פתאום קול יללה: "אוי ואבוי!" בבכיות וצעקות גדולות. התבונן המוכסן לדעת מהיכן יוצאים הקולות, וראה בית אחד עומד לא רחוק מהדרך, ומשם נשמעים הקולות. נכנס לאותו בית, וראה פנטר מוטל על הקרקע, ואשתו ושבעה בניו הקטנים סובבים אותו בבכיות ויללות, שהניח אותם בלי מזון ומחיה ובלי בגד ללבוש.

נכמרו רחמיו של המוכסן עליהם, לקח את כל צרור כספו שבידו, נתן להאלמנה, ואמר לה:

- הא לך צרור כסף זה, ותחיי נפשך ונפשות בניך הקטנים.

האשה לא האמינה מראה עיניה, וחשבה שמהתל הוא בה, וסרבה בתחלה לקבל את הכסף, אך הוא באחת, שהוא נותן לה באמת את המעות במתנה גמורה, להחיות את נפשות ילדיה.

באותה שעה נעשה רעש גדול בשמים: אדם מישראל מסר נפשו כל-כך בשביל מצוה! האיש עזב את כל העושר הרב שהיה צפוי לו, וגם נשאר בעירום ובחוסר כל, שהרי את כל אשר לו מכר כדי להחיות נפשות אומללים! והוחלט בבי"ד של מעלה, ואמרו:

- כל הצדיקים קודם שניתן להם מתנה מן השמים, התנסו בנסיון; אלך איפוא ואנסה גם את זה האיש, ולאחר שיעמוד בנסיון יזכה במתנה שהוחלט ליתן לו.

אז בא אליהו זכור לטוב, ואמר:

- אם יש הכרח בנסיון, אזי אני ארד ואנסה אותך, כי ה"בעל-דבר" אולי יגביר עליו נסיונות כבדים מבלי שיוכל לעמוד בהם.

הסכים ב"ד של מעלה, שאליהו ירד וינסה את המוכסן.

ואותו מוכסן, לאחר שנשאר בעירום ובחוסר, אמר בלבו: "לביתי הרי אין לי מה לחזור כעת, אלך מעיר לעיר כדרך עוברי-אורח, אולי ירחם עלי השי"ת באיזו הצלחה". וכך עשה. לעת ערב הגיע לעיר אחת, ונכנס לבית-הכנסת. וקיבל על עצמו שלא יבקש משום אדם לא לחם לאכול ולא מקום ללון, רק אם מי שהוא יזמינו ללכת עמו מבהכ"נ ילך, ואם לאו לא ילך. והנה נסתיימה התפילה, ואין איש פונה אליו להזמינו לסעודה ולא ללון בביתו, והאיש עייף ויגע מעמל הדרך, ונפשו רעבה וצמאה. ברם, הוא התחזק בדעתו, ואמר: "ברוך ד', אשר הזמין לידי מצוה רבה כזאת, ויהיה מה שיהיה", ולקח ספר וישב ללמוד. פתאום ניגש אליו זקן אחד, נכבד ונשוא פנים, ואמר לו:

- שלום עליך, ברוך ד'! מאין אתה, ומה מעשיך כאן!

נכנסו בדברים וגלגלו בשיחה מענין לענין, עד שהגיעו למאורע האדון שרצה למכור לו את כל נכסיו, וסח לו כל אותם הדברים שאירע לו. אמר לו הזקן:

- שמע נא, ידידי, את אשר אגיד לך: היות ואני חנני ד' בעושר רב, לכן הואל נא וקח מידי סך מסוים, שתוכל לפרנס בו את משפחתך כל ימי חיך, ובשכר זה תמכור לי את זכות המצוה שעשית, ואם יצליח ד' את מעשה ידיך, הלא תוכל לקיים עוד מצות רבות כאלו.

רגע קטן התנודד לבו בקרבו למשמע הצעת הזקן, אך תיכף התחזק בדעתו, ואמר:

- לא! כיון שזיכני השי"ת לעשות מצוה רבה במסירות-נפש, לא אמכור את המצוה בעד כל הון.

- ובכן - פנה אליו שוב הזקן - אבקש ממך למכור לי רק את מחצית המצוה, וגם בעד המחצית אתך לך את סכום הכסף שבידי.

והאיש באחת:

- גם את החצי לא אמכור.

והזקן מתחנן אליו למכור לו איזה חלק שהוא מהמצוה, ולו גם את חלק המאה, וגם בעד החלק הקטן יתן לו אותו סכום, והאיש תקיף בדעתו ואינו מטה אוזן לדבריו. אין ברצונו למכור אף משהו מהמצוה.

ויהי כאשר ראה הזקן את אומץ-לבו, עמד ואמר לו:

- דע לך, בני, כי אני אליהו הנביא, ונשלחתי מן השמים לנסותך, עתה אשריך ואשרי חלקך שזכית למצוה רבה כזו, וגם עמדת בנסיון לבלי למכור אף חלק קטן מהמצוה. ועתה בחר לך אחד משלושה דברים אלו: או שתזכו, אתה ואשתך, באריכות ימים, או שתצליח ותתעשר עושר רב, או שתזכו להיפקד בבן זכר, שיהיה צדיק וקדוש.

והשיב האיש תיכף:

- אני בוחר בבן זכר, כי מה בצע בדמים או בחיים ארוכים, אם לא זכיתי עד הנה להיפקד בבנים?

אמר לו אליהו:

- דע שתזכה להוליד בן קדוש ונורא, אשר יאיר לכל העולם בתורתו ויראתו, אבל רק באופן שתקבלו עליכם, אתה ואשתך, להיות נעים-ונדים כל ימי חייכם בגלות.

נמלך האיש באשתו, ונתרצו שניהם לכך, באמנם: "אם אין לנו בן, למה לנו חיים ועשירות"? קיבלו עליהם באהבה את עול הגלות, ולתקופת הימים נולד להם בן, וקראו את שמו "מנחם", לאמור: זה ינחמנו, והוא הוא הרב הקדוש ר' מנחם מענדל מרימנוב ז"ל, שכל גדול הדור השכימו לפתחו, והאיר את העולם בתורתו וצדקתו, זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל.

מוסר השכל הנלמד מהסיפור:

א. עד כמה צריך מסירות נפש ואפילו לתת את הונו ומאודו אפילו להציל כמה נפשות מישראל בגוף, מכל שכן וכל שכן כשמדובר בהצלת נפשות ישראל מבחינה רוחנית ובפרט שהמדובר ב 7 מיליון יהודים מרדת שחת. ואין תובעים לתת כל הונו רק להקדיש קצת זמן וקצת ממון כדי לטכס עצה. איך להצילם, וממון להוצאת הדפסת ושליחות ספרי יסוד היהדות אליהם.

ה.

הרב החסיד ר' בן ציון מאוסטרובה הוצרך פעם להשיא את בתו. והיתה השעה דחוקה לו מאוד. נסע לרבו, הצדיק בעל "שפת אמת" שבגור, ושאל בעצתו, והצדיק אמר לו: - הרי אתה נוסע דרך ווארשע, ובכך תסור שם לר' בונם אייבעשיץ.

- היה חסיד גדול ועשיר - ותאמר לו בשמי שישתדל להשיג לך הסכום שאתה זקוק.

נסע לווארשע, ובבואו שם נכנס לר' בונם, והלה שמח בו מאוד, ועשה לכבודו סעודה גדולה, ונתאספו הרבה חסידים, והאריכו בסעודה בסיפורים ובדברי חסידות עד שעה מאוחרת בלילה. למחר, אחר התפילה, בשעת סעודת שחרית אמר לו ר' בן ציון את מבוקשו. ור' בונם השיבו: אל תדאג, יהיה אי"ה הכל בסדר. ולמחר אמר לו: היום כבר יום חמישי, ואני צריך לנסוע לשבת הביתה. הלך ר' בונם ופתח את הקופה שלו, הוציא משם אלף רובל ונתן לו בשמחה רבה ובאהבה. בדרך חזרתו נמלך ר' בן ציון שיחזור על שבת לגור. בבואו לקבל שלום מאת הרבי שאלו הרבי אם כבר מסודר ענין הכסף, וסיפר לו כל מעשה ר' בונם. אמר ה"שפת אמת":

- לא נתכוונתי כלל שהוא בעצמו יתן את כל הסכום, אלא שהוא ישתדל לאסוף את הכסף אצל נגידי ונדבנים.

אמר לו רבי בן ציון:

- הוא באמת עשה כבקשת הרבי, אלא היות שהוא בעצמו גם כן נדבן ונגיד השתדל אצל עצמו.

נלמד מהסיפור: שאם יש לו היכולת להשתדל אצל עצמו זוהי ההשתדלות הכי טובה מלהשתדל אצל הזולת.

(המשך אי"ה בגליון הבא)